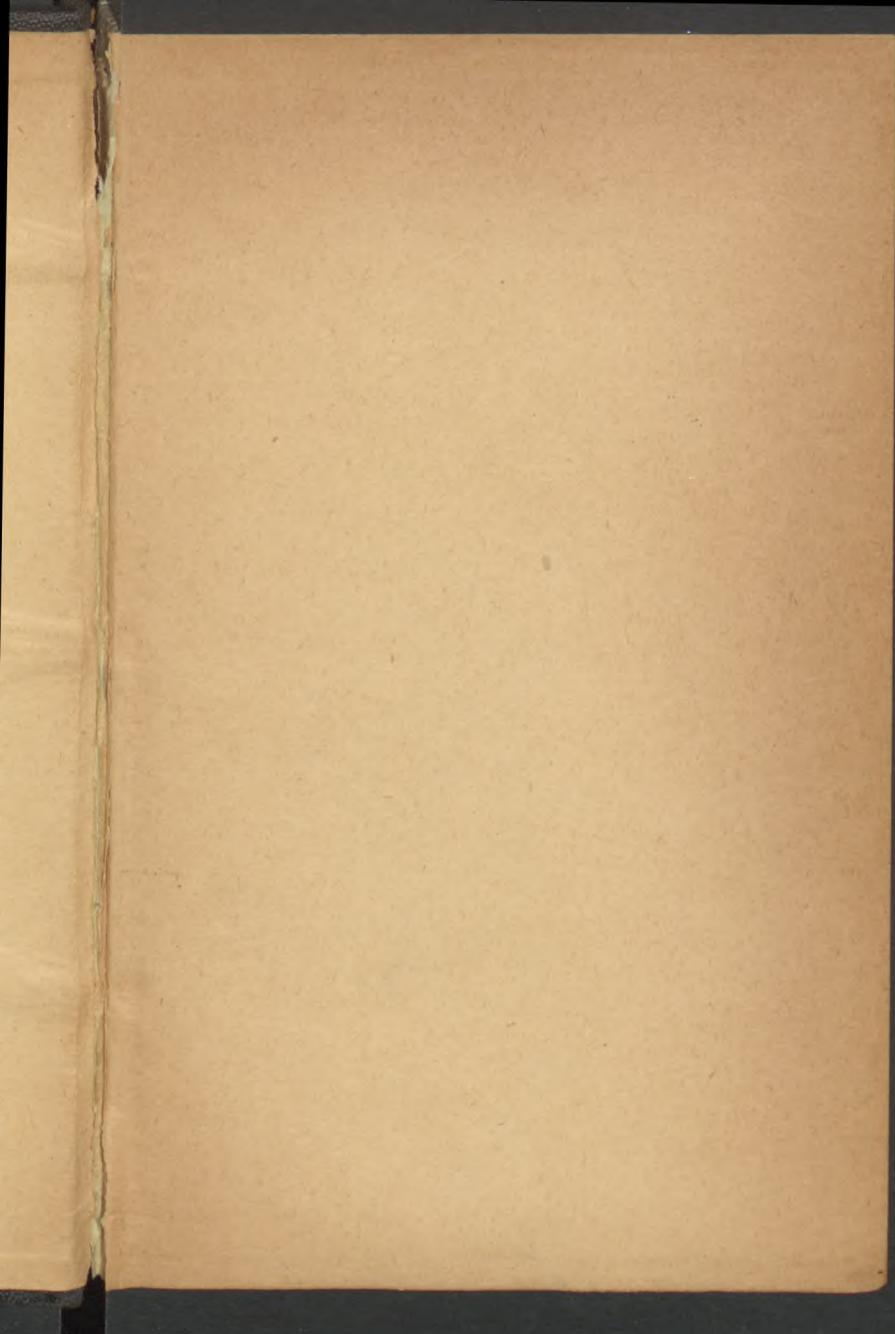

189438

A

15

217/5

KUTHY SÁNDOR

A FEHÉR HEGEDŰ

BUDAPEST

SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA

1909

A

KUTHY SÁNDOR

A FEHÉR HEGEDŰ

(UJABB VERSEK)

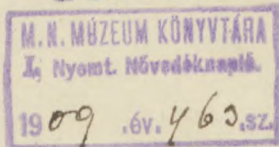

BUDAPEST
SINGER ÉS WOLFNER KIADÁSA
1909

P. v. huz.
1044 yf

189438

A NAGY RAVATAL

Az élet egy táncterem.
Arany János.

A NAGY RAVATAL.

Az erkélyről néztem az utcát.

Pompás korzó. A lég puha.
Felszáll hozzám az egész város
Különös, halkult illata,
Könnye, mosolya, kacaja.

A járókelők vidámsága
Úgy cseng föl, mint ezüsthárfa.
Közbe kattog a vonatok,
Szekerek lármás muzsikája.

S mire hozzám felér a zaj,
Az egész: roppant zenekar,
Minden emberélet egy hangszer,
Egy akkord, futam, egy sóhaj.

Hegedűk, kürtök, fuvolák
S ott fenn, hová senkise lát,
Vezeti az örök Karmester
A legcsodásb szimfóniát.

A sürgölődő nép mulat,
Átjár halálos gondolat:
Mi lesz, ha a fekete pálca
„Megállj!”-t int a kék bolt alatt?

Hangja elhal a kacagásnak,
Jajja elhal a sikoltásnak.
Megtorpannak az acélpatkók
És fénye nem lesz semmi lángnak.

A föld egyet hördül, remeg
S a szörnyű mélységek felett
Dermedten szerteszét hevernek
A játékbábok, hangszerek,

És én néztem, néztem az utcát.

NYOMOK A HÓBAN.

A hó csikorgott a kerék alatt.
A kocsi szögletébe dőltem.
A gázlámpák opálos sugarat
Csillagoztak a kékes ködben.
Egy vaksötét útnál leszálltam,
Sohse látott utcáknak vágtam
Az esős, izamos havon,
A kocsi messze eldübörgött.
Dúdoltam. Hangom furcsán hörgött
S mélyen lehúztam kalapom.

Léptem elé lerajzolódtak
Finoman a reves galyak,
A vézna fák meg hajbókoltak
Fázósan, furcsán, hallgatag.
Léptek nyomába siklott lábam,
Tapostak az ezüstös sárban
Széles talpak, apró cipők;
Egymás mellé simultak lágyan
A gőzszínű, pelyhes homályban
Férfiak s hajlós testű nők.

S mentem egy roppant hósíkságon.
Ezer utca torkolt belé,
Mindegyikből millió lábnyom
Tört a fehér mező felé.
Libegtek pillangós cipellők
S rongyosak, véresek, fesellők
Táncoltak a pillés nyomon.
Hólében áztam fogvacogva,
Ledöntött a kavargás sodra,
Sarkok verték nagy homlokom.

Még éreztem egy kedves léptet,
Úgy suhant, mint pelyhes galamb.
Aztán egy a szívemre lépett,
Mint vad, őrzöngő ditiramb.
Vérem csurgott a fehér hóra
S még láttam hülve, haldokolva,
Mint hullt, iszonyún hullt a hó
S betemetett bűbájost, durvát,
Bolondot, szentet, bölcset, furesát
Az egyszín, örök takaró.

ESŐ UTÁN.

Október est. Az ősz, e kacér asszony
Ma nyári, szép ruháját vette fel.
Lehervadt ajka illatot lehel
És pompás, lázas, sokszínű az alkony.

Az utcán vidám, sétáló tömeg.
Ahol legtöbben vannak: nekivágok.
Arcom puha fodor érinti meg.

Megrendülök. Mindenki itt hagyott már,
Az útra mély köd nehezül,
Messzéről sárgán villan egy-egy lámpa,
Az is kialszik — s az örök homályba
Megyek egy új, nem ösmert, nagy országba
Csodálatosan, egyedül . . .

HAMUPIPŐKÉK.

Járnak lenézve, pernyésszürkén, árván
S gazdag, verő, ezersejtésű lelkük
Árulják az élet koldusvásárján.

Víg testvérekkel nem mehetnek ők el,
De jön titokban a csodakirályfi
Biborruhákkal és arancipőkkel.

Táncot ropnak gyönyörűn a nagy bálon,
Követnék őket, de finom nyomukba
Nem ér, nem illik semmi földi lábnyom.

S ha nagysokára az útjokra lelnek,
Jaj, már kiégett lángoló, nagy lelkük,
Nemes arcuk, jaj, már szoborrá dermedt.

GÁZLÁMPÁK AZ ÉJSZAKÁBAN.

Ott égnek fázva, be a vak homályba,
Mint földrehullott apró csillagok.
Acéltestük mélyen a földbevájva,
Sárgás, imbolygó lángjuk megkopott.

És illatos tavaszba, nyárba, télbe
Csak hintik el a hamvas sugarat;
Bár alig jár ott valaki éjfélbe
Fényt keresni a gázlángok alatt.

És mégis szórják, nem csüggedve, büszkén,
Királyi módon minden kincsüket
S elhamvadnak a Hajnal piros üszkén
Kiontva utolsó csepp fényüket.

— Hányan vannak, kik így égnek hiába,
Kiket fényben csak egy kis utca lát,
És mégis szórják lázas rajongásba
Lelküknek apró lángját, aranyát.

S kialszanak, mikor hasad a Hajnal,
Fölkelnek új napok, nagy fényesek:
És színtelen, hideg halomba hullva
Hevernek ott feledve, összezúzva
Törött lámpák, kiégett mécsesek. . .

FURCSA VÁROS.

Csodaváros, amelyen annyi
 Nagy gondolatom átoson :
 Ritka város, ezer utcával,
 Paloták pipes pompájával,
 Csók tüzével, könnyek árnyával :
 Velőm, az én nagy városom.

Millió kis furcsa házában
 Különös egy népség lakik ;
 Mindegyik álmodott és égett,
 Mindegyik meghalt, újraéledt,
 Mindegyik megtért és eltévedt
 S talán meg is ölt valakit . . .

Néha, szép, piros lázba ujjong
A bizarr, sötét utcanép.
És táncolnak veszettül véled,
Te Jánusarcú, arany-élet
S isszák babonás, forró véred
Biboros, boros melegét.

Máskor kihalnak mind az utcák,
Benn konganak a gyászdalok :
Feltámadnak a réghalottak,
Hűvös emlékrózsákat dobnak,
Egy élő van, akit kínoznak
S az az egyetlen : én vagyok.

Ledobják véres szemfedőjük,
Minden szép életem elé, —
Hallom, mint hal el mind hörögve,
Távoznak messze, mindörökre,
S ők tombolnak dörgőn, röhögve,
Amíg megőrülök belé . . .

HALÁL TORNÁCÁN.

Fehér házak, csöpp rózsakertek,
Otthon, szelíd, halk béke várnak.
Piros szemű ablakok integetnek.
(Hamar hervadnak álmok, rózsák)
S én járom — élő szomorúság —
Sötét tornácát a halálnak.

Ide még nem jött élve senki,
Csak szent s bolond. Pompás a tája,
Fekete s égőszínű házak.
A kő nem kongja vissza léptem,
Éjsötét gyémántok tűzében
Ragyogó a halál tornáca.

Egykedvűn járnak itt a lelkek,
Mert itt sohse sírnak hiába.
Itt nem lihegnek, törnek, buknak,
Nem mosolyognak, kérnek, tudnak.
Ilyen volt s így lesz mindörökké
A halál fekete tornáca.

Itt nincs imádság, nincsen kétség.
Az éjszakáknak nincsen láza,
Itt nincs várás, hívés, gyűlölség,
Keserűség, örület, láрма . . .
Ó, jaj, pompás, iszonyú csöndes
A halál egyhangú tornáca . . .

KÖNYVTÁRBAN.

Ülök a könyvtárszögeletben.
Sötét sorok pókként befonnak.
Át-átszónak a híves csendben
Hálói ezer gondolatnak.
Aranypálás, mult mámoroknak
Megtört borát felissza lelkem;
Szemem előtt a szürkületben
Fekete lepkék imbolyognak.

Szemük örök, topázos, holdas.
Belengik az estét előttem.
Nem is én vagyok, aki olvas
Öregbetűs dalos vén könyvben.

Muzsikás csönd ejt félálomba,
Bejön egy asszony, talpig gyászba,
S őszi kezét szeliden, fázva
Lassan ráteszi homlokomra.

Föl a boltig nagy fólíánsok
Ezer teste nyújtózik lomhán,
Ah, mennyi jaj, akarás, átok,
Mi most kígyózva kavarog rám!
Betűkbe ölt szent ifjúságok
Lelke ma mind egyszerre lázong,
Az idő vén hollója károg:
„Sohsem lesz már feltámadástok!”

S megnő ime, a korhadt asztal,
Oszlik a tér, idő előtte,
Felmagasulok pár arasszal
S beütközöm a rossz tetőbe.
Megyek föl a roppant magasba,
Az útam könyvekkel kövezve
S az ég ezüstszín övezetje
Kevély főmet be-behavazza.

Világokat világra látok;
Járok a könyvek hosszú sorján
S megállok ez élő Halállok,
Holt életek iszonyú ormán —
Kacagnak: mert hisz én sem élek,
A lángom én is könyvbe loptam.
Hiába szállok föl az égnek:
Szögletbe dobnak, ha kikoptam.

Mert friss tüzek rám sem csókoltak
Soha csillagos csókokat,
Az örömök sohsem táncoltak
Velem nagy mámorok alatt.
Hány március surrant előttem,
Miket magamhoz nem öleltem,
— Megfog sárgult lapok holt népe
S kábultan bukom be a mélybe.

S hullnak, hullnak reám a könyvek,
Felisszák nagy, mohó csöppekben,
Akit sötét sorokba törtek —

Az én kitárt, szentkelyhű lelkem,
Múlnak a percek, évek, százak,
Húnynak tüzek, fagynak a lázak
S én ott heverek megdermedve
A poros könyvtárszövegetbe.

ELHAGYOTT TEMETŐK.

Bezárták régen rozszant ajtaját,
Régen megrozsdált az ósdi lakat.
Korhadtt kerítés. Tompa némaság.
Koránnyitó, fehér vadrózsafák
Libegnek a fakult lécek alatt.

Ez a föld itt már jóllakott halottal
És többet már magába nem fogad;
Egy század-életet hát itt lezártak
És friss, még szűz, patyolat-földbe tártak
Az új halottaknak új sírokat.

A városban liheg, ujjong az Élet,
Ott pillanatnyi csak a könny, a gyász;
Minden évben egy-egy új utcát nyitnak,
Benn az élőknek . . . künn a halottaknak,
S aztán jön újra mámor . . . munka . . . láz . . .

Ma még zizegnek itt a gyászruhák,
Ma még mécs gyullad a sírok felett . . .
De jaj, akik ma sírnak itt s gyászolnak,
Idekerülnek mind . . . talán már holnap,
S akkor nem lesz többé emlékezet!

Mind ott fekszenek jeltelen, síratlan.
Beomlik hantjuk, elhagyott az út . . .
Nem jár ott senki . . . s kövek kidőlnék,
Lomhán száll fáradt szárnya az időnek
. . . S egyszer kinyitják az ódon kaput.

Kitárulnak a rég nem gyászolt hantok,
Csók, hír, dicsőség, álmom van alattok,

Ledőlnek a tört oszlopok, kereszték,
Omolnak drága hantok, porladt testek.
A csontok szerte kifehérlenek,
Egy óriási csontváz hadsereg,
S mindent durván, egy nagy halomba dobnak,
Hogy hely legyen az újabb halottaknak . . .!

A LELKÜNK PALOTÁJA.

Az utcaportól föl — az égig !
Szédítőn magasul a váza ;
Ezer kapu, titkos bejárók,
Sok emelet, rejtett szobák —
Roppant egy ház, különös egy ház
Ami lelkünk nagy palotája.

Idegen házakat bejárunk
Százat is, mosolyogva, lázba,
Ide csak kétségbeesve lépünk,
Itt reszketünk, ha be kell térnünk,
És összecsuklik fáradt térdünk.
Iszonyú ház, szomorú egy ház
A lelkünk komor palotája.

Itt még nevetni sem tudunk.
Ha fény gyúl is egy ablakába,
A többi fénytelen, vakon
Bámul, mered az éjszakába,
Sohsincs, hogy végtől végig lángos,
Sugaras, bíboros legyen
A lelkünk kevély palotája.

Egyik szobába halott-tánc van.
Járják lihegve, muzsikálva
Kiket az álmunk eldobott.
S a tizedikbe, századikba,
Mindenütt elfeledt, halott —
Rémült egy ház, koporsós egy ház
A lelkünk gyászos palotája.

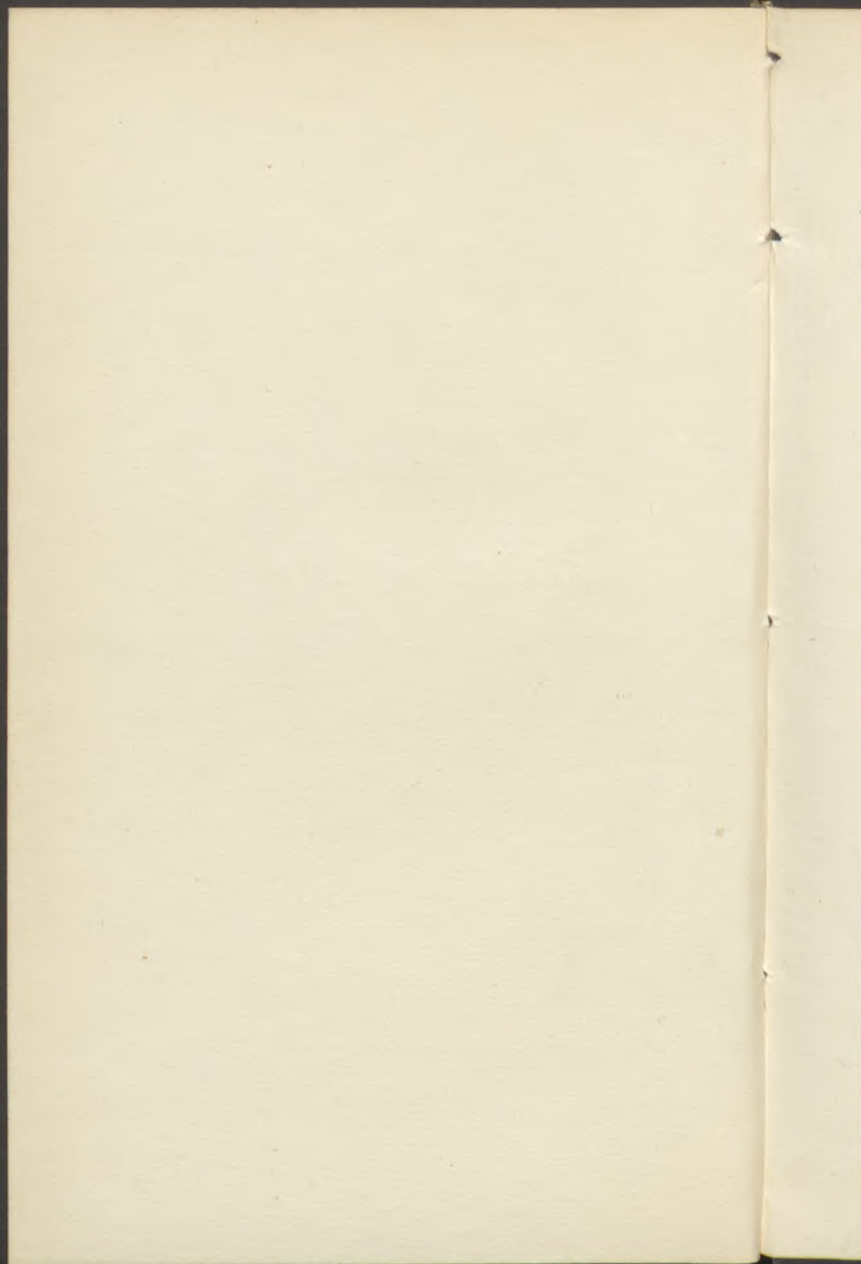
A mély pincékbe le se nézünk,
Hús folyósón suhanunk fázva,
Akiket hasztalan szerettünk,
Ott vergődnek könnyünkbe ázva —

Napfényes, meghitt szögletek
Tán nincsenek, sohase voltak,
Ebbe a büszke palotába.

Mi reszketünk és dudorászunk,
Didergve mennénk egy szobába,
— Százegyedik szoba, bús, furcsa,
Tiltott, pompás, — halál a kulcsa,
Vár mireánk, csal, hívogat —
Rásújtunk véres ajtajára :
S összeomlik örült robajjal
Lelkünk hatalmas palotája.

ÖRÖK LÁNC.

VAGYUNK NEHÁNYAN.

Vagyunk néhányan, dacos, ifjú lelkek,
Egy új világ, új hit királyai,
Akiket egy benső tűz lángja kerget
Sasszárnyakon, bátran kiszállani.

Távol napok bús, ködbehúnyó fénye
Előrehinti reánk sugarát
S halljuk csendülni a végtelenségbe
Új üstökösök lángoló dalát.

Bennünket már perzsel szikrás zsarátja,
De nincs forrás, hol szomjunk oltanánk,
Avitt dalok fakó, foldott ruhája
Mint Nessusing, borul le marva ránk.

Járunk-kelünk a csüggedt, álmos éjben
Szent hittel várva: felkél még napunk —
S mikor nekünk pirkad a messze égen,
— Akkorra már mi meghalunk.

1906.

25

Kós
Kac
Fel
Dia
Szik
A
S e
A

Jön
A s
S le
Lob

A NAGY KÖRUTON.

Kószálok a lángos, a fényteli éjen,
Kacagnak rám a kacér paloták.
Felémcsendülnek — s reszket a lelkem —
Diadalmas, gúnyos hahoták.
Szikrás dalok vad ritmusa rebben
A dombéroló kőrengetegen
S egy csudaasszony, karcsú, keskenyajkú,
A nagy, színes úton jön szembe velem.

Jön lassan, földöntúlin, babonázón
A sávolyos fényen hullámoson át
S lelkemen furcsa, máglyás, halálos,
Lobogó muzsika oson át.

Rejtett tüzek pírja ki-kilobban,
Belesápad a gőgös, az utcai fény.
S meghal a dal, a régi, az álmos,
Multakon élő szívem rejtekén.

És hív az asszony, csókolja az ajkam,
Érzem a hitem acélerejét.
Új, szent daltitkot súg és az új dal
Ébreszti az alvók lomha seregét.
Inognak a házak, omolnak az ívek
És elborítják emelt fejemet:
S a lángoló, omló utcákon átal,
Ajkaikon lelke új himnuszával
Milliók mennek dacos ujjongással
S a porba, vérbe hagynak engemet . . .

1907.

ÁLMODÓK.

A kávéházak szögletében
Elüldögélnek órahosszat.
Bámulnak az ezüstös füstbe
Vidáman és semmittevően.

Künn az utcán sikolt a lárma,
Künn az utcán liheg az élet,
Künn harcolnak, elbuknak, törnek
S ők álmodoznak a Jövőről.

Ajkuk szélére bús vonások,
Szemükre fáradt redők hullnak.
Valami nagy, szent Tetre vágynak
S bámulnak az ezüstös füstbe.

S ha a kávéház nagy üvegjén
Beint egyszer egy mord, csúf ember:
Kifizetik a feketéjök
S örök álmuk aludni mennek.

CSOKONAI A KOLLÉGIUMBAN.

Ezek a bolthajtásos termek,
Elterpedt, lomha, nagy falak.
Itt mindig csak tavaszok jártak
S mégis, itt minden ősz maradt
Az ó-bolthajtások alatt.

Márciusokban szikra kelt itt,
Sugárt ontottak a kövek.
Szikrák, amik ha lángra kapnak,
Világgá szórják fényöket,
Sugárt ontottak a kövek.

Rájuk csaptak komoran akkor
Vasálcás, jéghideg kezek.
Nem kellett ott láng, ifjúság,
Csak réghalál, emlékezet
Fakult, kopottas szók felett.

A falak a szikrákat itták.
Mennyi kincs van elrejtve itt!
Évszázadoknak márciusa
Itt hagyta hitét, álmait.
Mennyi szent tűz van rejtve itt!

Mikor május végén a fák
Virágai kibomlanak,
Megreszketnek a vén kövek mind
Az ó-bolthajtások alatt
És szikrát szórnak a falak.

Megtelik örök ifjúsággal
A törött szárnyak háza ott:

Fölkelnek mind az eldobottak,
A porbavertek, lenézettek,
Kikre a vaskéz lecsapott.

Álmok kibontják szárnyukat
És szent lángok sugarinál
Kopottan, büszkén, bús keservvel,
Ott suhan el szép glóriásan
Csokonai Vitéz Mihály.

AZ ÖRÖM URANGYALA.

Mint jelentést váró apostol,
Hajnalon, verőn, alkonyon
Úgy esdem én szentlélek-csókokod
Öröm, én fényes Angyalom.

Az útszélre gyakran kiállok,
Borít a munka, füst, a gyász,
Napkeletnek fordított arcom
Csak a te jöttödre vigyáz.

Néha megcsap csillagos szárnyad;
Apróknak gyújtsz rözsés tüzet,
Kedved kis mámorok tornyára
Vidám, piros zászlót tüzet.

Kis utcákon surran az árnyad,
Kis szíveken át-átoson,
Csak én várlak hiába itt lenn,
Apostolin, csillagoston.

Öröm, öröm, másoknak céda,
Egetjáró angyal nekem,
Muzsikás, szárnyas, karcsú vállad
Én sohasem ölelhetem?

Várod szoborrá-dermedésem?
Hogy hült ajkam szélére vesse
Piros ujjad égő vonása:
Halált és halhatatlanságot
Nevető első nevetésem?

A FEHÉR HEGEDŰ.

Ha lehull rám az örökeste
— Fekete, bús bársonyvirág —
Hallani fogok utoljára
Különös, nagy melódiát.

Régvárt dal ez. Jós, szent zenéje
Szobám befutja mindenütt,
S én látok a rémült homályban
Egy halottfehér hegedűt.

Borzongat a csodás fejérség
És túlvilágít érzek.

Játszanak rajta reszketően,
Üvegfuvalás — őrzítően,
Keskeny, hűvös, nedves kezek.

Az életem vonaglik benne.
Éjfél az óra kongva üt:
„Adjátok, ide, a kezembe
Azt a szent fehér hegedűt!”

Soha ilyen dalt. Ütemére
Vérem sikoltva ráperreg:
Hajnal. A hegedűn nóta
Elhal hervadtan, reszketeg.
S húnyt szememre s a tört vonóra
Ráhullnak a hűvös kezek . . .

KŐSZÉNBÁNYA.

Fekete szént dobok a piros tűzre,
A láng mohón, sziszegve fogja át.
Erőre kap a hamvadó zsarát
S felizzik még a hamu is, a szürke.

A tűz lihegve, pattogón dalol,
Mult ezredévek álma rebben róla.
Mintha éledne erdők roppant sorja,
Mely élt, viharzott, csókolt valahol . . .

Közöttük órjas, délceg népek jártak,
Testvérei a kőnek, víznek, fának.
Mind sudár, mint az erdő, és szabad —

S évezredek multán alázva, verve
Rab népek vájják, tördelik lihegve
A halott erdőt, lent, a föld alatt.

SÍRÁS.

Könnyek: gyémántos, tiszta örömök
Benső lelkünkben egy igaz darab,
Szent és fájdalmas gyönyörök.

Valaki szívünk halkán fogja átal
S beteríti nedves és bús kezével
Szemünk a könnyek finom fátolával.

Égből szállt le a Sírás. Szent ború.
Szeretek mindenkit, ki sírni tud,
Szeretek mindenkit, ki szomorú.

ENNYI.

A világ ennyi: Én köszönök,
Avagy pedig nekem köszönnek.
(Óh ostoba, gyönyörű láza
A hírnek, e hiú örömnék!)

Az élet ennyi: Én temetek,
Avagy pedig engem temetnek.
(Óh, hívságos szomorúsága
A halottat vívő menetnek!)

Szerelem: Az én csókom első?
Vagy pedig már csókolta más?!
Mi mind: a föld barázdás arcán
Egy elmosódott, bús vonás . . .

ÖRÖK LÁNC.

Agg sírkövek, kopott betűkről
Négy évszázad tekint le rám,
(A tiszaparti dús rögökből
Csak ez maradt már, ükapám.)

Az örök láncból idepergett
Két messzi láncszem: egy halott
És én, ki az ő ismeretlen
Lelkéből, véréből vagyok.

Tudom: apám mély szemelángja
Szór az enyémben sugarat.
Övé a nemes, szent kevélység
S a hajlíthatlan akarat.

Övé a kis körből kivágyás,
Komoly arcom, lányos kezem,
De lelkem annyi dalos lázát
Az ő lelkében nem lelem.

Ki csókolta ezt a szívembe
A lelkek ős, szép hajnalán?
A vén hantból üres szemekkel
Nevet rám egy öregapám.

ZARATHUSZTRA.

Zarathusztra álmok rámlebegnek.
Pirosak, üdék, hajnalosok
És minden mosolyog.

De idebenn, lelkemben megreszket,
Könnyeknek búsan kitártan
Galambos szárnyam.

Názáréti fehér galambok lelke
Egy apostol őszömbé omlott át.
Azóta elszóródtunk szerte,

De itt sír bennem a lelke.

SÍRO-NEVETŐ SZEMEK.

Ibolyás szemű, szomorú ajkú,
Nemes, széparcú asszony az anyám.
Az ifjúsága örök búbája
Ott aranylik még szőke haján.

A szemébe, mint a mesébe
Könny és mosoly együtt ragyog.
A könny a régi búk emléke,
A mosolygása én vagyok.

S ez nekem örök örökségem :
A napfényt is könnyön át nézem
S örülni csóknak, hírnek, dálnak
Én sohasem tudok egészen . . .

NAGY ÉRZÉS.

Csók, remegés, dal, hajnalos álom
Piros öröme néha rámsuhan,
Mint karcsú fecske. De a másik percbe
Valami mély bánat fog el búsan.

Valaki sír, vonaglik messze tán,
Kétségbeesve hív, vár . . . haldokol.
E rózsapercbe milliók zokognak,
Most megszakadt egy szent szív valahol.

Idegen jajjok peregnek reám.
Idegen lázak, álmok, sóhajok.
Mindnek keserve a lelkembe tér ma
És fáj, hogy én velők nem sírhatok.

És annyi lélek fájdalmát, borúját
Magamban zengő dalokká szövöm
És betakarom velők kedvem, álmom,
Üdvösségem, hajnalom, gyönyöröm . . .

A HÔTEL PIMODAN.

(Részlet egy verses regényből.)

„Nous rencontrâmes . .
à l'hôtel Pimodan . . .”

Th. Gautier.

. . . Galambszínű, párás az este,
Könnyű szárnya csókolja arcom.
Egy kis lorette — az ajka festve —
Ott álldogál az utcasarkon.
Szívembe ver új, nagy daloknak
Sejtő, finom harmóniája,
S kihallik a kávéházaknak
Elnyűtt, egyhangú muzsikája,

Elindul távol tengerekre
A nap aranybibor hajója,
Aztán tűzében csendesedve,
Vitorláit lassan bevonja.
Fekete, apró, röpke bárkák
Suhannak a felhős habokra.
Egy részeg falnak veti hátát
És fölnevet a csillagokra.

Egy törtszemű, kis kabarének
Sötétlő öble vonz magához,
Tűnődöm . . . azután betérek
S leülök szögletasztalához.
Hozzámsiet egy fürge pincér.
A háttér lilaszínű füst, gőz.
Mustrálom, a kaszirnő mit ér
— „Parancsol? Liqueur?“ . . . „Jó lesz
Chartreuse!“ . .

Akcentusom tiszás zamatja
Ottfogja s beszédes leszen:

(Nagy e barátkozás kamatja!)
„Monsieur, nemde idegen?
Az énekesek mindjárt jönnek
Tudom, hogy ön majd jót nevet,
Ez asztala volt pár költőnek.“
S fülembe súg egy pár nevet.

Piros hullám reszket a légbe
És kápráztatja szememet,
A kis szöglet ég ezüsthéjbe,
Csillár gyúl a színpad felett.
Kijön egy pár alak kifestve,
Néhány oly ismerős nekem —
Argotban van a dal szövegje
— S kacajtól hangos a terem.

És volt ott egy . . . mikor tapsoltam
Felémfordult és rámmeredt.
Hol láttam én . . (s akkor hol voltam?)
E lidérces tekintetet?
Csapzott volt a haja, szakálla,

Boltos, magas a homloka,
Gúnyos, erős, dacos az álla . . .
Tudom. De hogy került oda?

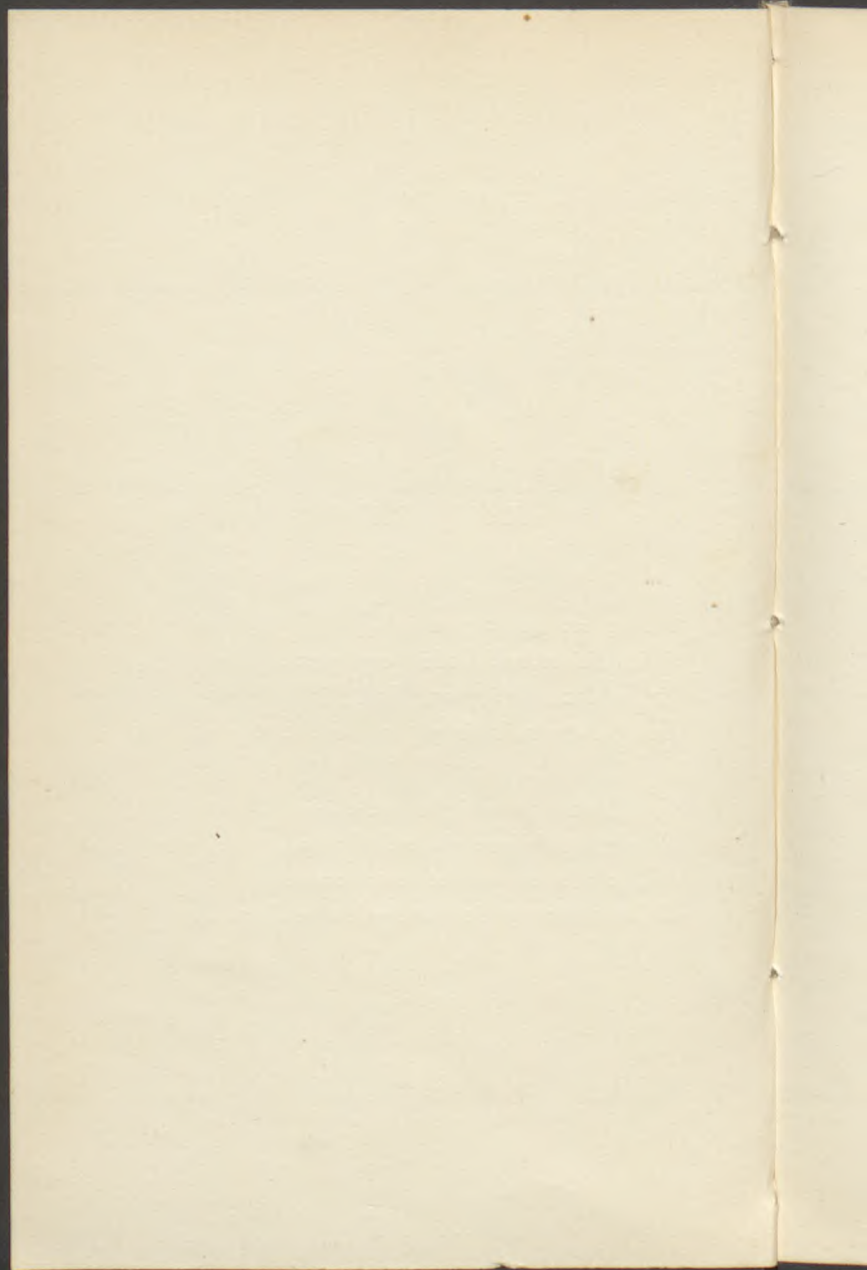
S eszembe jut egy csúnya reggel,
Ködös volt és nagyon hideg,
Ott mentem én is a menettel,
Fontoskodó volt és rideg.
Beszéltek is, aztán hantoltak,
Átázott a ruhánk, cipőnk,
. . . S egy persiflált dalán Rimbaudnak
Kacagtak köröttem a nők . . .

1907. október.

AZ ÉN ÉLETEM.

Az én életem nagy elégia.
S én ditirambok lázáért esengtem.
Én, a dacos lobogások fia
Szent harmóniák árnyában születtem.

Szelíd, azúros az égbolt felettem,
S jelenések vészes tüzére vágyom,
Világok harca reszket a szívemben
S álmos, harangszós, bús nap lesz halálom . . .

RÉGI BÚTOROK.

„Az örök idő halk lépte kopog“

Vajda János.

MIÉRT?

(Schumann-dal.)

Az ablakon behull az őszi alkony,
Mint nagy, aranszegélyű gyászvirág.
S a zongorán, mint sok üvegharangon,
Csendülnek halk, halványkék áriák.

Ideges, keskeny lányujjak suhannak,
Fehér lepkék a hullámok felett.
S egy vergődő, felsíró tört futamnak
Zenéje meg-megrázza lelkemet.

Miért? ... Miért fáj úgy e fáradt dallam?
Mely úgy lebeg körül az alkonyatban,
Mint örök kérdés, mit senki nem ért:

Hogy pergetjük a sebes éveket
S a ravatalon zárt ajkunk felett
Még ott reszket a nagy kérdés: „Miért?!“

ÓRA.

Antik bizánci ébenóra. Fája
Meggyszín sávoktól halványan eres.
— Suhanva száll a mutató; sebes
Járása az idő szívdobbanása.

Acélszíve a végtelent felossza,
Kigúnyolván a halhatatlanságot.
Már millió eleven szív megállott
S ő jár egykedvűn, percegtetve, kongva.

Világok buknak, népek haldokolnak.
Reszket a föld, a mutatók forognak
S kimérik egyformán a perceket:

S én, ki a végtelent átszállni vágytam,
Márrég ott fekszem dermedten, halványan:
S ő éjfél kongat hült fejem felett.

GOBELIN.

Vénus s Adonis-mintás ódon gobelin.
Mint asszonyhaj, úgy simul a selyem,
Színes zománcát, ha éri kezem,
Ágyam fölött álmatlan éjjelen.

Valamikor egy ősanyám hímezte
Leányos, apró hímzőasztalán.
Valaki, ott, mellette állt talán,
Rózsaszárnyon suhant rájuk az este.

Ölelkező lelküknek egy paránya,
Sötét szemüknek villámló sugára,
Talán ebbe a képbe szállhatott:

Hogy amint nézem: a nagy csenden átal
Csendülnek nászos, forró lángolással
Rég elnémult, szerelmes, nagy dalok . . .

NÉGY FAL.

Úgy járok, mint az ércetrecbe zárt vad.
 Oly szűk nekem, — ma megfojt e szoba.
 Mint kriptáké, hideg lehe falának,
 Ma itt a multak árnyai tanyáznak
 És minden fáradt, komor, mostoha.

Megáll a szó, a végtelenbe szálló,
 Óh, megöl ez az alacsony tető . . .!
 Sötét gerendái közt egy pókháló,
 És szívében ver egy sejtés, éles, fájó:
 Ez a szoba itt egy kis temető.

Óh
 Ár
 Itt
 Itt
 Itt

Oh
 Föln
 Óh
 Nyu
 Ez a

Az
 És n
 Egyil
 Csók
 S az

S ha
 És b

Óh, ha beszélni tudna, mennyi titkot
Árulna most itt ez a puszta fal!
Itt csókoltak, szerettek, felujjongtak,
Itt vívódtak, zokogtak, haldokoltak,
Itt minden kő egy élő ravatal!

Oh mennyi élet mult el itt előtttem!
Fölrémlenek üveges, tört szemek . . .
Óh mennyi álom, lángos, halhatatlan
Nyugszik dermedten, feledten, síratlan
Ez árva, jeltelen sírok megett!

Az életünk: vándorlás a falak közt
És mindenütt valamit feledünk;
Egyikbe dalt, másikba ifjúságot,
Csókot, üdvöt, büszke hiúságot
S az új szobákba fáradtan megyünk.

S ha jön idő, hogy vígan összerontják
És bontják, ontják el a régi falt:

A porfelhő mint könny pereg feléje
S a csattogó csákányok zord zenéje
Kiveri az örök halotti dalt.

S minden kővel, mi porba hull, utánunk
Egy-egy emlékkal kevesebb marad,
Utánunk, akiket mély puszta csöndben
Befognak, hat láb földtől elfödötte,
Új, szűk, hideg, örök, sötét falak.

A VÁROS ÁLMODÁSA.

... S ott lenn a város. Halvány, szürke
ködben]

Oly megnyúltak és rémítők a házak.
A templomtornyok ingnak, babonáznak,
Egy késő lámpa sárga fénye röppen.

Behúnyt szemű, sok hamvas ablakon túl
Alszik az Élet. A falon keresztül
Hörgés, kéjes sikoly, jaj át se rezdül,
A harang néha tompán meg-megkondul.

S egyszerre színes lesz a köd, a szürke,
A város ég derengő rózsatűzbe,
Pedig csak most ütött még éjfelet.

S vörösarany s fekete kocsijában
Száll az Álom . . . ezüstholddal hajában
A megkínzott, fáradt testek felett.

BEETHOVEN SZONÁTÁK.

1. F. moll.

Komoly, fekete zongora.
A lámpákat mind lecsavarjuk.
Árnyak szállnak, mint hamvas varjúk,
Dermedt lesz tőlük a szoba.

Puhán rezg a dallam tova,
A kék kárpit meging sápadtan;
Szemünkre ejti fátylát halkan
A könnyek szürke asszonya.

Hamvadt szerelmek bibora,
Meg nem térő álmok sírása,
Elállott könnyek elomlása,
Akkordok megtört, bús sora.

Elszálló élet. Szomorú
Válás, hülő csók, lassúság.
Iszonyú csönd. Egyhangúság.
Hideg, hörgés, halál, hamu.

2. Cis moll.

Halvány, ezüstszín, halk melódiák
Reszketnek a bús, barna félhomályban;
Hűvös bánat suhan a kis szobában
S lelkemre perg, mint hervadó virág.

A szögletekből haldokló szívek
Fáradt siráma lüktet fel kesergőn
S mint hűs, éjféli, holdvilágos erdőn,
Borzongatók a hangok, a színek.

És közbe, mint halálmadárszó este,
Felvijjog egy akkord — kétségbeesve,
Vergődve száll forró, szomorú kín —

S az átlátszóvá lett hamvas homályban
Nagy, tágranyilt szemem előtt halványan
Vonaglanak feledt szerelmeim.

KOCSIK AZ ÉJBEN.

Kocsik dübörögnek az éjben.
Virrasztok holtkékes arccal.
Oly kísérteti nékem
A kocsirobaj az éjben.

Hát még minek zaját se hallni!
Mik elgördülnek nesztelen!
Csak az érzi: ki meg fog halni,
Jaj, aminek zaját se hallni!

Hörgő, fekete kocsik ezek.
Átgázolnak a lelkeken.
Velök könny, bú, emlékezet.
Óh, iszonyú kocsik ezek!

Egyet már látok suhanni.
Virrasztok sápadt arccal.
Ma éjjel meg fogok halni,
Egyet már láttam suhanni.

RÉGI BÚTOROK.

Megbarnult fájuk rég divatjamult.
Testükben nincs könnyedség, karcsúság.
Az idő finom színeikre hullt,
Olyan mindegyik, mint egy hervadt ág,
Minden részük zizeg, suttog, ropog,
Sokat tudnak a régi bútorok.

Szélük megfogva, imbolyogva jártam.
Ah, nevetett és sírt rajt az anyám.
Hogy félt, amikor meg-megbotlott lábam,
Ezüstös hangját mintha hallanám.
A gyermekálom gyorsan elrobog,
Ti vagytok itt csak, régi bútorok.

Drága kezek rendezgették el mindet,
Lassan teltek velők a kis szobák.
„Oda egy vázát, ide karcsú nippet,
Hogy meghitté tegyük minden zúgát.“
Óh, ne nyúljon hozzátok idegen,
Minden kis bútor itt oly szent nekem!

Ha elmegyünk, ti itt maradtok árván,
Hordozva kedves, fájó titkokat,
S majd durva kéz, e pillanatra várván,
Mint ócska lomot, a tűzbe dobat.
Összetört testetekből láng lobog,
Hogy zokognak a régi bútorok!

Veletek ég el minden kis emlékünk,
Fojtott sírásunk, vidám kacajunk,
A boldogságunk, csókunk, vergődésünk,
Mi új szobában dermedten lakunk.
Azt nem bántják. Örök csönd, nyugalom van
Az utolsó, fekete bútorunkban . . .

TŰZ MELLETT.

Itt gunnyasztok, mint egy csapzott veréb.
Szinte hallom, az idő hogy suhan.
Az utolsó szikra hamvad, elég
S a barna éjjel rámterül búsan.

Mint fonnyadt szirmok hullnak percek-percre,
Az óra már tizenkettőt elüt.
S egyszerre búgni hallok messze, messze
Sok furcsa hangszert, régi hegedűt.

Mintha szívem szárazfája felett
Húrnak feszíteném a lelkemet
S asszonyhajból fonnék hozzá vonót:

Úgy játszanak lidérces hangszerek
Egy dalt: mitől minden lélek beteg,
Földöntúlt, őrzöngőt, kárhozót!

A KÉK HAJÓ.

(Egy kép alá.)

Ha tengerparton ülsz, úgy alkonyatkor
— Megannyi acéltükör mind a hab —
Valami bús dalt vélsz csendülni akkor,
Mely torkod fojtja s a szívedbe kap.

És látod nedves fátyolon keresztül,
Hogy rajta halk hajó siklik tova.
Párás teste kékes-ezüstbe rezdül,
Tompán komorul éjszín árboca.

S fehér deszkáin árva, néma árnyak,
Mint bolygó, fáradt lidérclánnyok járnak
És felsikoltnál, de ajkad remeg:

Ott látod szállni hangtalan kacajjal,
Mintha üveghegedű sírna halkkal,
Minden régen halott reményedet.

MICHEL ANGELO.

A Via Appián reszketve, törten
Ment véznán, sápadtan, búsan.
Előtte sok szép nőarc elsuhan.
Elnézi őket zárt ajkkal, gyötörtén.

Világhírét, óh, odaadná érte,
Ha rút arcára asszonyajk símulna,
Ha egy madonna ott elébe hullna
Esdeklőn, szent, gyönyörű vágyban égve!

Roppant lelke, mint viharverte tenger,
Az égre csap hatalmas gerjelemmel:
„Hát én igaz gyönyört már sohse érjek?”

S amint felnéz az alkonyuló égre,
Rárajzolódik a felhők szélére
Megrendítőn az „Utolsó ítélet!”

FALUSI ZSIDÓASSZONYOK.

Nagy, bús, sötétszemű, hallgatag asszonyok,
Az ajkaik szélén fáradt, borús vonás.
Életük egyhangú: örök imádkozás.
Ráncos kis kezükből nem fogy ki a dolog.

Bizarr selyemruha van rajtuk szombaton.
Büszkeségük, ékük egy-egy sápadt gyerek.
Okoszemű, anyás. A holt nyelv úgy pereg
Élőn, frissen, a kis zsoltáros ajkakon.

Csak nékiek élnek. Más körbe nem vágynak.
Szótlan túrói az élet száz bajának.
Hívők, buzgók, bízók, várók, babonások:

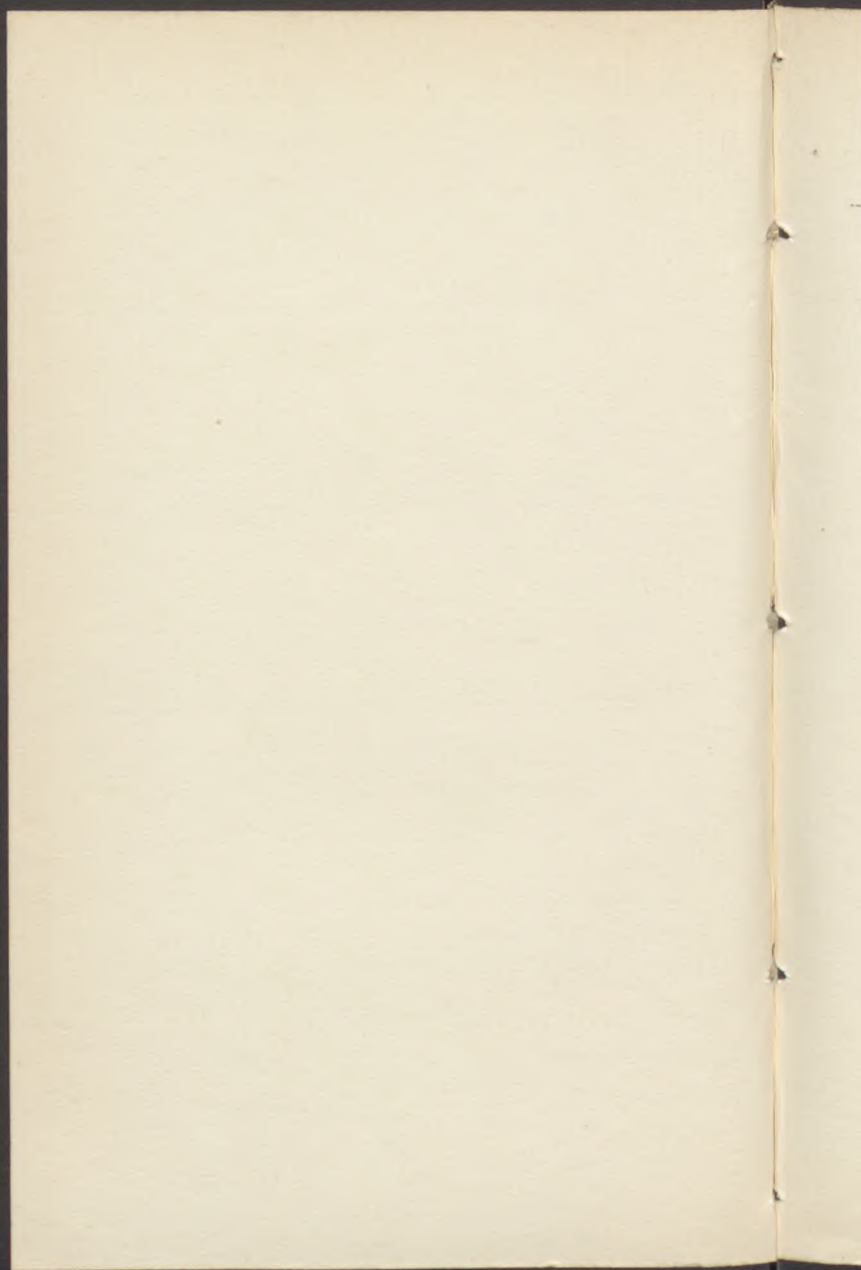
De a szívük alatt talán már megfogantak
Vezérei egy új világváltó hadnak,
Nagyszívű, bús, töviskoronás Messiások.

NORA.

Kuthy: A fehér hegedű.

TIZENHARMADIK SZOBA.

Napsugár, a lelkembe köszönts be,
Feketeposztós, halott termeit
Vonja be lángod vidám vérvörösbe.

A tizenharmadik, titkos szobába,
Oda tűzz izzón, szikrázón, pompázón,
Mint égő erdő zsarátzuhogása:

Valaki van ott talpig tiszta kékbe,
Hints halk csókot sötét, tömött hajára
És vesd szent üszköd szomorú szívébe.

AZ ÉGŐ HÍD.

Túl tombol a nagy muzsika.
Sikoltva szakad föl az ének.
Őrjöngve lihegnek a csókok.
A sugár, a mámor, az élet.

Komorszép, morcos a folyó.
Mély partjai ködösek, búsak.
Sötéteskék, kígyós vizén
Halottak és virágok úsznak.

Felette aranypilléres híd
Pompáján haldoklik az alkony.
Lángban áll karja, váza, törzse
S a túlsó parton áll egy asszony.

Nekem int: a dalos-aléltnak,
A különös-csókú szegénynek:
Opálbűvös, kígyós szemében
Halálvirágos tüzek égnék.

S nekivágok az égő, izzó,
Véres, vészes, gyönyörű útnak.
A folyó mély, ködös vizén
Halottak és virágok úsznak . . .

FECSKÉK.

Valahol az orgona pattan,
Fecske csicsereg,
S mosolyogva látok a szívemben
Egy asszonyfejet.

Ideröppent karcsún, ívesen,
Selyempuhán
S én nézek a szálló, csicsergő
Fecskék után . . .

A LELKEK SZÍNE.

Ezerfélék a lelkek:
Van hajnalos, verő, meg esti.
Az Úr teremő kedve
Mindet más-más színűre festi.

Boldogak a szegények,
Akiknek egyszínű a lelke.
Jaj azoknak, kikét az Úr
Szivárványos-acéllá verte.

Akik pirosan égnek,
Sohse látott lángokra gyúlnak
S fönségesen sötétek,
Amikor őszre komorúlnak.

. . . Tudom, a mi éltünk is
Fekete s mélypiros leszen,
Nagy álmunk várfokáról holtan
Bukom alá, szerelmesem . . .

AKIT TE ELŐSZÖR SZERETTÉL.

A leveled a lelkemig beégett.
Honnan vettél
Annyi álmot, lángot, melegséget?

S annyi halálos bánatot hol vettél?
Óh, jaj, ki volt,
Akit te először szerettél?!

JÚLIUS ÚJHOLDJÁN.

Jöjj velem: aranykocsim vár,
Hétcsillagos Göncölszekér.
Sugaras és sebes küllője
Egész világokat beér.

Az égbolt kékjén kocsikázunk
Csillagporos sötét hajad.
Üstökösök szállnak utánunk
S az istenek mosolyganak.

Besuhanunk a végtelenbe
Ujjongva, halhatatlanul,
Minden lángittas, szent csókunktól
Az égen egy csillag kigyúl . . .

NÓRA A TÜKÖR ELŐTT.

— A két kezed a nyakszirtedre téve,
(Sötét hajad ott már barnásarany)
Sokszor figyelsz a különös beszédre,
Amit a tükör suttog hangtalan.
Ezt a fagyos vetélytárust gyűlölöm.
Mint én, úgy látja mindegyik szépséged.
S jobban megérzi, ha bánat, öröm
Egy-egy finom redőt arcodra vésett,
Hogy merre fut a könnyek keskeny útja
Titkolva, lopva, csak ő sejtí, tudja
Az ajkad szélén gyűrötten — és kéken
Tágranyitott szemeid szögletében.

És lesz (óh jaj, hamar), hogy megrendülve,
Nézed majd a tükörben a másod —
Iszonyú, gyötrő lesz a pillantásod
S e kép elől őrzöngve menekülne.
Ugy érzed majd, hogy egy roppant tükör
Körülöttem a változó világ,
S lelkedből, mint haldokló hegedüből
Felbúgnak kétségbeesett áriák,
Úgy érzed, hogy akik vígan nevetnek,
Ajkak, szemek, mind csak téged gúnyolnak
Fáradtnak, ujjongni már nem tudónak,
S a hervadás rémülve, lopva lep meg.
Míg majd egyszer azt is megérezed,
Hogy én is elmegyek . . .
Te felsikoltasz . . . a varázst megtöröd
S lelkedben, mindenütt, törnek, pattannak
Hasadoznak, fakulnak, elporladnak
A mennyig érő pompás tükörök . . .

FÁKLYÁSMENET.

Úgy mentél végig a lelkem utcáján,
Mint pompás, dús, izzó fáklyásmenet.

Üszkös, kóválygó, biboros fényt hintett
A te fáklyás, csodás, sötét szemed.

Lenéztem rád a csillagos erkélyről
S te hódolattal hajtottál fejet.

Lángoltam én, te s lángoltak pirosan
A felhők, utcák, csókok és sebek.

Aztán lefordították mind a fáklyát
Sötéten, mint egy nagy halott felett —

végighaladtál a lelkem utcáján
Fázón, aléltn, mint egy gyászmenet.

NYÁR VÉGE.

A Nap sugárban tobzódó kastélya
Rubintszínű, nagy ablaki mögött
Legördülnek az őszi függönyök.

Benn haldoklik a nyár. Aranyhaját
Gyémántporral behintik reszketeg
Dérmart, ezüstös, finom levelek.

Gyönyörű, mélylángú szemét lefogják.
Terjeng kékes violaszínű köd
S nyarat, lángot, pompát, mindent beföd...

*

... Egymás szemét csókoljuk. Onnan issza
Lelkünk, mint kelyhekből tűzszínű bort,
Az ifjúságot, lángot s a mosolyt...

De jaj, hamar eliramlik a nyár
S én látom: lelkünk ablaki mögött
Már hullnak le az őszi függönyök...

NÓRA MÁRVÁNYTEMLOMA.

Magam törtem össze az oltárt.
Jeges esőt rá én esettem.
A lángjait én oltogattam,
Tömjénfüstjét én hesegettem.

Magam ráztam meg karcsú ívét,
Hogy megrendüljenek a boltok.
Hajló, kényes törzsét ingattam:
Uj, bizarr Sámson, sohse boldog.

S beomlott a gyönyörű templom,
Kihasadtt a hófehér márvány,
A színes üvegeken sírva
Tört meg az alkonyi szivárvány.

Aztán a falak berobbantak.
. . . Elhalt a lelkem gonosz kedve.
Csókoltam a romokat fázva,
Aléltan, későn, dideregve . . .

MINDEN TE VAGY.

Piros ködök

Kápráznak föl előtttem: első csókok

És első dalos örömök.

Összehordom

Az idő vén szobája szögletéből

Mult álmaim és megmosolygom.

Az otthonom:

Másnak kacagja, csókolja és sírja

Az én soha menyasszonyom.

Minden dalom:

Úgy tűzi ki lelkem, mint vörös zászlót
Leégett, kormos várfalon.

Akarásom:

Elhal a kékes, hűvös, mély ködökkel
S lassan elvásom.

De mint delej

Viharban, roncs hajón, tenger fővényén:
Napkelettől nem térek el;

Hiszek egyben:

Minden te voltál és te vagy,
Te Egyetlen, Te Ismeretlen.

SZÉP HALÁL.

Hajnali csókok bús tűzében
Sápadtan és gyönyörűn alszom.
Messziről szálló gyászzenében
Mosolyog az én kékes arcom.

Csapzott hajam elsímogatják
Homlokomról fáradt kezekkel . . .
Szívemet életre ringatnák . . .
Mosolygok, de nem ébredek fel.

Hült számra, mint nyílt granátalmák,
Izzón csap két rémült ajak:
Én visszacsókolom az ajkát
S fekszem mosolygón, hallgatag . . .

H

HERVADT RÓZSÁK KERTJE.

Corps féminin, si tendre . . .

Villon.

A TAVASZI UTCA.

Amikor a tavaszi utcán
Szent sejtésektől szép az alkony:
Ott, a hajnalos szívű nép közt
Lassan megy egy szomorú asszony.

Sötét ruhája, bús alakja
Kiüt a víg, sokszínű sorbul.
Önkéntelen kitér előle
Mind — és aztán utánafordul.

Csókos párok összerezzennek.
Dér hull szívükre dermedetten.
A kacaj elhal s amaz asszony
Lépte tompán hördül a csendben.

S halálos sejtésekbe húny el
Az illatos, tavaszi alkony:
... Szánó, téli mosollyal ajkán
Lassan megy a szomorú asszony.

MEDDŐ ASSZONYOK.

Íves ajkuk, fehér arcuknak,
Verő szemüknek nincsen mása.
Szívetfogó, halálosan-szép
Járásuk könnyű muzsikája.

Ringó léptükbe nem vegyülnek
Bohókás, kicsi tipegések.
Pintyőke ajkak csacsogása
S azok az üde nevetések.

Hús hajnalon valami távol
Csöndes sírásra fölneszelnek:
Meggyűrik a kis párna szélét,
Reszketnek és egy rég felejtett
Bohó bölcsődalt énekelnek.

VÉN LEÁNYOK.

Gonoszkodók, rideg, kevélyek.
Mosoly előttük megvetett.
És furcsa, torz utakra téved
Náluk a jóság, szeretet.

Szegények, tán sohase érte
Csók hűvös, fonnyadt arcukat —
De néha . . . rejt szemük tört fénye
Máglyás, halálos titkokat.

A félig csókolt csókok mérge
Ott reszket szívük bensejébe
S ha előttük szép pár halad —

Eltemetett álmok felbúgnak
S keserve nagy, magányos búnak
Lelkükre tompán rászakad.

BABAFEJEK.

Szöszke fejek, könnyes babaarcok
Libegnek a barna homályban.
Parányi kezük búsan integet,
Mosolyognak szomorún, lágyan.

Valahonnan egy távoli élet
Halk álma hozta el őket ide,
Nagy, mély, álmodó a szemük
S lehelletfinom csöpp ajkuk íve.

De ha szólítja, szólítgatja őket,
Megreszket kedves ajkuk széle,
Nemet intnek finom fejükkel
S mind eltűnnek a messzeségbe.

AZ ÉLET TENGERPARTJÁN.

Grieg: Peer Gynt suite.

... Állunk az élet kéklő tengerpartján,
Sok láthatatlan hajó hívogat.
Megindulunk a sziklák keskeny martján,
Hamar talál agg, ifjú, asszony és lány
A színes, karcsú hajókhoz utat.

Sokan, sokan mennek az utazásra,
Halkan elsiklanak az evezők.
Idehallik egy-egynek kacagása,
Itt nincs tört szívek halálsikoltása,
Mind azt hiszik, hogy visszajönnek ők.

Ki csak kedves nekünk, megy a hajókba . . .
De hasztalan várjuk a partokon,
Még nem volt, aki onnan megjött volna.
Van, aki kétségbeesve, titokba
Fekete bárkán utánuk oson.

A félénkek az álmuk küldik értük,
A lelkük szent hitét, szerelmüket.
Tengerre száll sok szárnyas, szép reményük,
Imádságuk, sóhajtásuk, emlékük.
. . . A tenger hallgat. A tenger süket.

A remények megjönnek, búshalottan,
A szerelem mély lángja ellobog:
Az emlékek zománca megkopottan,
Hiába csókoljuk szomorodottan
A sok színvesztett elsápadt lomot.

Mert ők nem térnek vissza soha többet.
Se csók, se dal, se ifjúság, se hit . . .

Eveznek tengerén távol ködöknek,
Csodálatos világ, ahol kikötnek
S minket örök-egyedül hagynak itt . . .

Hát jöjjön a holt álmok hús ezüstje
Ránk szemfedőt borítani csendesen!
Állunk a parton s várjuk estről-estre
Mikor jön már a mi hajónk repesve
A sillanó, barázdás tengeren.

S fehér vitorláit kibontja lelkünk,
Hajóra szállunk mi is reszketeg
S akiket itt lenn valaha szerettünk,
Nagy ismeretlen utakon keressük
A végtelen, jeltelen víz felett.

HERVADT RÓZSÁK KERTJE.

Hervadt rózsák áros tóparton.
Szirmuk hullása ringató.
Élet, Élet! . . . Hattyúk csapásán
Muzsikás halkán ring a tó.

Csónakok karcsú silhouettje
Habok ezüstjén rengedez.
Élet, Élet! — Minden csolnakban
Sohaasszony siklik, evez.

Kék, sohacsókolt íves ajkuk.
A sok rózsa kér, integet:
„Élet, Élet!“ — Együtt csendítnek
Hattyúdalt s násziéneket.

S egyedül ringnak ott időkig.
Mind fáradt, árva, elhagyott.
Élet, Élet, eldobta őket
Ölelő, szent, erős karod . . .

25

HÔTELSZOBÁK.

Keskeny, sávos, mozaikos szőnyegek.
Az ablakon ezüstös jégvirág.
Egy-egy szírom ájultan lepereg,
Ha csókot hint rá a piros meleg,
Mely a kályhából hozzá suhan át.

A sok rubinszín szikra úgy ropog.
A levegő illatos, puha, lágy.
Bizalmas, meggyzín, apró bútorok,
S a szögletben, hol még árnyék borong,
Nyújtózik egy réztestű, karcsú ág.

Hívnak a pelyhes, csipkés, üde párnák
Fehér karjukkal átfonni fejem
És borzongató, finom érzés jár át.
A láng még rámszórja bibor sugárát
S valami dal zümmög fel csöndesen.

Dalol az ágy. Rejtelmes, mély ringása
Csodálatos, halk, izgató zene.
Sok színes árny libeg félhomályba,
Érzik kis csipkeszoknyák surranása
És asszonyajkak illatos lehe.

Reszketnek első szilaj ölelések.
Teremtő, forró csókok csengenek.
Egy percbe lángolnak el napok, évek
S pompás szárnyát meglebbenti az Élet
A jégvirágos ablakok felett . . .

MATERNITÉ.

Formátlanok, leverték, törtek.
A szemük alja egy redő,
De arcukon, mely kékes-sápadt,
A mosoly imás, megnyerő.

A teremő-isten felejtett
Ott egy csodás, szent sugarat:
Az ő lelkének egy paránya
Reszket a szívük alatt.

DALOK ALVÓ CSIPKERÓZSÁJA.

Mindíg alvó Csipkerózsza,
Szép, virágos szemfedődet
Lecsókolom én még rólad
Csipkerózsza, feltámasztlak!

Most-e? Máskor? Nem tudom még
Ritka csók lesz, istencsók lesz.
Elmenőbe? Megjövőbe?
Haldoklóba? Nem tudom még.

De ha ez az utolsó lesz:
Vérem, karom, velőm, álmom,
Törzsem, dalom láza mondja:
Csipkerózsza, feltámasztlak!

A SZÉP FIÚ.

Találkoztam a szép fiúval,
Akkor ment ép az asszonyához.
Üreges volt szeme s az ajka
Hasonlított az afonyához,
Kéksötét volt és keserű.

Kérdeztem a csókjai titkát,
A sikerei aranykulcsát:
Nevetett és fülembe súgott
Valami könnyes, hideg furcsát, —
Borzongató volt és fagyos.

Szívetlen szívről, sok csalásról
Imás álorcákról beszélt;
Éreztem: lelkéből nem csókolt
Igaz álmot még át nem élt
S robogott az új asszonyához.

Az
Fa
Ne
A

Be
Cs
Na
És
Mé

TEMETÉS.

Az árnyékok a végtelenbe nőnek;
Fantasztikus, szomorú vonalak
Nedves, sötét, ködös szövetet szőnek
A sápadt ősz szemére szemfedőnek.
. . . Az utcán különös menet halad.

Beolvadva az őszi délutánba
Csak sejtni lehet: árny vagy eleven?
Nagy gyászfogat megy tompa némaságba,
És furcsa gyásznép kocsikon utána
Méltóságteljes arccal, mereven.

Nincs semmi nesz. A kerekek robaja
Elhal az esőpergés halk zaján,
Fenn olcsó koszorúk csinált virágból
S ott benn, a pelyhe szép gyaluforgácsból,
Puha párnáján nyugszik egy leány.

A gyászolók ruhája furcsa, cifra;
A fekete hívságos szöveten
Kacér vörös, kék szalag, madárszárnyak,
Nagy sárga tollak . . . a sötét halálnak
Így áldoznak visszásan, ridegen.

A festék alatt megreszket az arcuk:
Az utcanépre most egy se tekint:
. . . — „Hát néki is, kit annyian szerettek
Halotti ágyat nem csipkén vetettek?! . . .“
„Brr . . . be hideg, zord lehet odakint!“

Tompán kattognak a lovak patkói,
Mind nedvesebb az est lehellete;

S a koporsó megett a félhomályba,
Belekezdnék valami muzsikába
Cseng bong egy vidám, léha tánczene . . .

Mámoros éjjek fölhevült lehébe
Született dal, vad, izgató, mesés.
„Az ő nótája! . . .“ a lányok susognak,
A fázós arcok neki pirosodnak . . .
Iszonyú ez a vidám temetés!

Felejtve gyász, halál . . . a csókos Élet
Tűzárja száguld a vérükön át:
Magukat bársony-ékszerekben látják
. . . S azalatt hörgőn, dübörgőn kitárják
Előttük a temető kapuját.

LÉLEKVÁNDORLÁS.

Megállít sokszor egy idegen arc
Mosoly idegen ajkon.
Úgy tetszik: ösmerem. Felrémlik
Egy ezeréves alkony.

És megcsókolni nem merem
Ha főm ölébe hajtom.
Úgy lehet: testvérem nekem
Itt ezer év egy alkony.

DALOK MÁTKÁI.

E
S
A

M
U
F

A
É
F

F
F
S

A BESZÉLŐ TÜKÖR

E kis tükröt egyszer kezébe fogta
S megnézve benne mosolygó szemét,
Aranyhaját kissé elsimította.

Mint vízi liliomot tó ezüstjén,
Úgy ringatta el képét a tükör;
Ha ránézek: felém ragyog ezüst fény.

A kis tükör csendül, zenél, nevet
És én meglátom benne, úgy mint akkor,
Pajzán, mosolygó, mélységes szemed.

*

Ha mindaketten nyugszunk már halottan,
Keresgélnek majd íróasztalomban —
S reád találnak egy sárgult dalomban.

S az álmot álmodók kutatni fogják:
Milyen is volt szemed, hajad, az orcád? —
— De emlékezni már senkise fog rád.

S egy halvány kép kerül kezük közé
Egy kis tükörrel fogva együvé —
Meghatva mondják: „Övé volt, övé!”

S fénylő lesz a kis, megkopott tükör
Üvegje zeng, mintha hegedűből
Támadna dal, vagy sirbolt mélyiből.

S ha könnyesen, akkor oda tekintnek,
Ott látnak szőkén, fiatalon minket,
— Mert kék szemed egyszer beletekintett.

HOLT KÖLTŐK ÍRÁSA.

Ha költő meghal . . . nem szabadni bántni
A lelke itt maradt darabjait.
Idegen kéz ne érintse közönnyel.
Óh, iszonyú a lélek boncolás!
Mit tudjátok, mi volt benne igaz,
S mi volt csinált?
Mi volt örvöngő, véres fájdalom,
S mi kis keservek kicsi eiterája?
Ne kutassátok, hogy kit szeretett,
Hogy rándulna össze dermedt szíve,
Ha haraggal ejtnék ki a nevét!
Ne kérdezzétek soha, hogy ki volt,
Ne nézzétek megfonnyadt rózsaaarcát,
Imásan csókolt jégvirág kezét,

Óh már hamvasba játszó szöghaját,
Kialvó lángu acélszín szemét.
Ne tépjétek ki reszkető kezéből
Költője szent, pünkösti-csillagos,
Fakult, százszor csókolt emlékeit,
Ne bántsátok hűvös szemrehányással,
Hisz valaha az ő lelkén keresztül
Szálltak világgá az első dalok.
(Galambok és kevély, sötét sasok)
S tán kísérte az egész életen
Nemesen, tisztán ez a szerelem.

LEFUTOTT CSILLAG.

Lélekkínzás? Istenkínzás?
Kié ez a rémült sírás?
Ki zokog a végtelenben
Döbbenetes, néma csendben?

Vak csillag szédült futása?
Világok alkonybukása?
Földtestvérek most dermednek?
Angyala hullt le a mennynek?

— Avagy csak lelkem mennyboltja,
Mely e sírást visszhangozza?
Mert sarkai törnek, ingnak,
. . . Lefutott a hajnalcsillag . . .

KÉT KIS DIÁK.

K. Szabó Istvánnak.

Két kis diák surran be hozzánk
Minden májusban. Orgonák közt
Csendülnek csöpp illatszolozsmák.

Ránkszórnak sok elhervadt álmot
S lelkünkbe újra becsókolják
A húszesztendő ifjúságot.

Kék és sötét szemek ragyognak . . .
Álmunk aranyszövetet hogy szőtt
E kis kacagó koboldoknak !

Milyen halálos mélyre ástuk
Átlátszó üvegkoporsóba
Kis csókjuk, finom vágyódásuk !

S két kis diák mindig besurran
Májusban, orgonák közt, hozzák
Két szép halottunkat titokban.

HALOTT LEÁNY.

1. Utazás.

Csönd. Alszanak. A vonat dübörög.
Riad az alvó, messzi, puszta róna.
A mértföldjelzők, oszlopok a hóba.
Ez a halál. E csönd fehér, örök.

Mint éji rémek: futnak az őrházak.
Vörös szemük besüt a vak homályba.
S én reszketek vonagló, forró lázba.
A gép ontotta tűzszikrák cikáznak.

A sín sikolt az éles fagyba, hóba.
Búg a vihar, fölsír az ébredt róna,
Mint Chopin gyászdal . . . arcom halovány.

Messziről sárgán, imbolygón lobognak
Virrasztó gyertyák — sápadtan zokognak
S a ravatalon fekszik egy leány . . .

2. Temetőben.

Rózsákat vittem, halvány thearózsát
Csak egy volt köztük biboros sötét.
Kerestem mindenütt a sírkövét.
... Ah, erre vitték fehér koporsóját ...!

Egy-egy friss hant előtt reszketve álltam.
A kőkeresztek, mint halott károk
Úgy integettek: Jöjj, én itt vagyok ...
... De az ő sírjára rá nem találtam.

Szerettem volna sírni, mint a gyermek.
Megálltam a régi sírhantok mellett,
Hol nyugszanak jel nélkül, elfeledten,

S ahol egyetlen virágot se láttam,
Alélt kezekkel, szó nélkül, halványan,
Valamennyi rózsámat elhintettem ...

DALOK MÁTKÁI.

A dalaim mátkái
Hittek, tagadtak, megcsodáltak,
De nem tudtak lelkembe látni.

Mindegyik adott csókot
S mindegyik kitépett szívemből
Egy-egy piros rózsacsokrot.

Mindegyiknél sírtam, nevettem,
De minden csókot
Csengő arannyal megfizettem.

Dalok, dalok,
Hogy szedik fel aranymorzsáim,
Ha meghalok.

A SMARAGDZÖLD-VÁZA.

Volt egy smaragd vázája s eltörött.
A hűvös színű sok üvegszilánkból
Hervadt rózsáim szent lelke kilángol
S ott reszket összehajló főnk fölött.

Egy percig köztünk volt a szerelem.
Gesztenyeillat szállt fel a hajából
S az érintése, mint egy piros fátyol
Hullott reám. Behúnytam a szemem.

Remegő vállát érintette ajkam.
Világokat szállt át e percbe lelkem,
De ő elment mellőlem lassan, halkan.

Szólt, s én mint aki ébred, felrezzentem.
Láttam: ott áll a szoba szögletébe
És furcsa láng ég szomorú szemébe...

ÖREGSÉG

Ronsard.

Mikor öreg lesz... este... s némán bámul
Piros zsarátjába a kandallónak,
Kis lányok ott egy régi dalt dalolnak
S eszébe jut: én írtam ezt magárul!

„Hozzám írta... szép voltam akkor én!”
Suttogja s remegő ajkkal dudolja;
— A tűz hamvad szomorún haldokolva
És ősz haján búsan törik a fény.

Én már csontváz leszek. Testetlen lélek.
De dalaimban mindörökké élek
S Ön: a tűznél didergő öreg asszony...

Sajnálja majd, hogy elhaladt e percek
Soha meg nem térő bűbája mellett,
És félt, ahelyett, hogy rózsát szakasszon.

KENYÉRREL DOBOK VISSZA.

Szeretem mind, akik gyűlölnek,
S aki szeret: azt gyűlölöm.
A teljesülések gyötörnek
S biboros láza a gyönyörnek
Énnekem kétség, nem öröm.

Lelkembe néha muzsikál még
Egy-egy mult emlék hajnalin:
Aranyfonállal át-átfonván,
Hogy vittek kis álmok hajóján
Az én feledt csókoltjaim!

Óh áldott mind, aki lenézett
Aki gyűlölt, semmibe vett:
Égig csapott a lelkem láza,
Amíg kevély, könnyelmű szárnya
Ott szállt a csillagok felett.

Szerelmek, arcok, csókok üdvét
 Mind elmosta a küzdelem —
 — De ők sohse felednek engem, —
 Büszkén őrzik, hogy én szerettem,
 Mert megmarad az én nevem.

Szeretem mind, akik gyűlölnek,
 Nekik köszönöm mindenem:
 S hajnalán a szent diadalnak
 Akik lenéztek, törtek, martak
 Azoknak meghajtom fejem.

MÁSOKNAK.

Másoknak szerettem én mindig;
Lelkeket rózsává bontottam,
Más szédült el az illatukban.

Másoknak csókoltam én mindig;
Nekem elégett lelkem, ajkam,
Ők új lángra lobbantak rajtam.

Másoknak fogok én elmenni.
Másoké lesz az aratásom,
Bús dicsőségem, szép halálom.

CSABA KIRÁLYFI SEREGE.

Hallom a jövő dalát.
Madách.

QUO VADIS?

Mennék: Ezüst útat hasítva
Fehér yachtom az Adrián.
Új lelket kapna hamvadt lelkem
Más nap színes zuhatagán.

Mennék: Páris bíbor borával
Tölné meg sápadt serlegem —
Fáradtak, törtek, réghaldoklók
Ujjongva jönnének velem. —

Itthon hűvös folyó marasztott
Uszított a Bakony-zamat:
Egy két sír, tán, ha megvonaglott
Az Erdős-Kárpátok alatt.

Fogam szíttam. Jaj, itt hogy néznek,
Közönyösen, léhán, balul! . . .
„Megyek!“ — Mentem. És a határnál
Fehérbe jött elém az Úr.

Fején a magyar hegedősök
Szent töviskoronája van,
A szíve véres. S elfogódva
Kérdeztem: „Hová mégy Uram?“

Messiásos, szép homlokában
Ott égtek a gúnyolt sebek.
„Megyek, közéjük, újra, vissza,
Legyen, kit megfeszítsenek!“

Megrendültem. Halántékomra
Rátette halk kezét az Úr —
S én visszajöttem golgotásan
Halálkísértőn, szótlantul.

SZÉLMALOMHARC.

Asszonyosan finom a lelkük
Leányosan gyöngye a testük,
S úgy van megírva: nagy csatákat
Kell állniok királyi daccal
S a diadalban elvéreznük.

Kiállnak bátran a porondra
Megküzdeni kevélyen, lobbal —
Várják évszázak roppant népét
Riasztják őket — s jönnek gúnnyal
Sok ósdi, fáradt szélmalommal.

Szomorú, vézna don Quichotte-ok
Hát harcolnak szélmalmok ellen.
Vérük hull. Perg az időrsó,
Messziről jön-jön sok koporsó
S ők vínak, vínak egyre szebben.

A szélmalmok ledőlnek lassan,
Ám megtelik minden koporsó . . .
— Be boldog lesz majd az a harcos,
Őszfejű, rokkant, bókos, vánnyadt
Aki leszen a legutolsó.

Misézni fog kulcsolt kezekkel,
Rájuk szentelt vizet locsolgat,
Sütkérezik az új oltárnál
Semittevőn és jóllakottan
S beszenteli a koporsónkat.

CSABA KIRÁLYFI SEREGE.

Délceg, csodálatos, fekete lovasok
Az útjukra örök, havas köd nehezül
Vonulnak nesztelen, árnyék és szó nekül
Délceg, láthatatlan, szomorú lovasok.

Elől megy a vezér. Sisakja vert ezüst.
Fejér és bús lovát vigyázva lépteti,
Az út csillaghideg, holt lángokkal teli;
Elől megy a vezér. Sisakja vert ezüst.

Halkan füttyent s a had még magosabbratér,
Semmibe foszlik el az óriási tér —
Most már suhanva, bátran, büszkén mennek,

Hol most születő új világok gyúlnak:
Párás, fehér ívén a vakító tejútnak —
Mennyasszony fátyolán a végtelennek,

A villámló patkók csillámokat vernek —
Mint egy ezüstkígyó vonul a had rendje,
Ez Csaba királyfi örök regimentje.

Bűvös vitézei távoli világnak
Csillagos szemei egy nemzet arcának,
Örök hívésének, örök várásának.

*

Soha ki nem fogynak, mindig szaporodnak,
Hófehér lovakon mind többen robognak.
Mindig tömöttebb lesz sűrű soruk rendje,
Mindig erősebb lesz Csaba regimentje.

Akiknek lelkeit ős-átkok rontották,
Akik testvérharcba vérüket ontották,
Kiket új istenek világgá hajszoztak,
Kik új bálványoknak térdet nem hajtottak.
Egyik ezer évtől másik ezer évre
Mind ide szállottak Csaba seregébe.

Akiket idelenn — új álmokra várván —
Gúnyos ördögarcúak porbavert az ármány
Akik itt valaha nemeset akartak
Új erőt adni a haldokló avarnak,

Kiket nem értettek, mert előbb születtek
Kiket itt könnyelműn lenéztek, nevettek,
Akik új lázakat, új dalokat hoztak,
Akik szent hitükért meddően hadakoztak
S akiknek nagy szíve megszakadott végre
Mind idejutottak Csaba seregébe.

Akik dolgos kézzel hasztalan imádván
Kalászáért a rögöt — elpusztultak árván,
Akiket ez a föld kidobott alázva
Kenyértelen, vakon hazátlan hazába,
Kiknek idegenben hullott ki a vére,
— Csaba királyfinak került seregébe.

Nagy magyar átkoknak örök a verője
... A tejút a szép magyar lelkek temetője ...

... S akik itt léptek rá a hadak útjára
Mindíg várva még a hajnalhasadásra,
Új hitek, új dalok, új csókok bús népe
Mind-mind odajutunk
A Csaba királyfi csodás seregébe.

1907.

ALVÓ VÁROS.

Ha nem itt születek
(Holt álmok vére!)
Nevem pompás, erős betűkkel
Írtam volna népem szívébe.
— Itt lesz belőlem senkinépe.

Kicsi város és fagyos ország
Könnyen vesztek és elhaladtok,
Nem ismertek és megkacagtok,
— De én meghajtom a fejem
És megcsókolom dölyfös orcád
Nagyon szeretett, hideg orcád
Alvó város, alvó ország.

Au
Bo
Új
Mi

Fe
—
Úg
Bu

De
Bo
To
Ezt

És
Lél
Ha
Ha

AZ ÚJ VASKALAP.

Augusztin ércbe öntve áll már.
Boros, bolondos szíve szent.
Új bohócok az új cirkuszban
Mimelgetik mindegyre jobban.

Festik arcuk piros-fehérre,
— Mulasson a tisztelt közönség!
Úgy lóbáznak, sírnak, nevetnek.
Bukfencet is épen úgy vetnek.

De Augusztin dalos kalapja
Bozontjukon oly furcsán libben.
Tombol a nép: „Komédiások,
Ezt láttuk már! Jöjjenek mások!”

És jönnek mások. — Halál-hinta.
Lélekzetfojtott, mély a csend.
Ha elbuknak és vérük omlott,
Hamar besöprik a porondot.

Kacagtató kis törpék jönnek,
Kislátás és haragnak népe,
S a csörgősipkát odadobják
A holt tornász véres fejére.

*

Bamba, üres koponyák,
Magas, csillagos homlokok,
Mindnyájukra egyformán csapják
Az új dalok új vaskalapját.

Új istenek szemébe nézni,
Új üstökösökhöz hajt vágyunk,
S lángunk előre oltogatja
Az új dalok új vaskalapja.

Fullaszt e lélek-kaloda.
Hisz mi magunk képére verjük
Az aranyunk. Mért vesznek, adnak
Alá ennek az egy-kalapnak?

Élet: nagy cirkusz, t. közönség!
Vérünk már omlik, — esdve kérünk:
Ne hagyd, hogy könnyelműn ráncsapják
Az új dalok új vaskalapját!

TÖLGYTÖRZSEK.

Sötét tölgytörzsek durva, nagy hasábjá
Ég, szikrázik a kandallóba benn.
Sütkérezem a fáradt melegen.
Ez itt az álmok téli éjszakája.

És a parázsoló fa felém hozza
Távol, dús erdők ifjú, friss lehét —
Szabadság álmát hinti szerteszét
— És dalra csendül lelkem halk kobozza.

Dalok szállnak a csöndes, langy melegben
Szelid, álmos és halk melódiák. —
Az alvó tűz fénye a falra rebben —

— Tűz kell nekem! De nem a kályha lángja!
Ha majd az óvilág egy roppant máglya
S rab népek vívnek félelmes tusákat:

A nagy tavaszon omló vérem árja
Szabad miljók diadalujjongása
Adjon tüzet a lelkem hymnusának!

A SIKER.

Ott jártam épen a fasorban.
Jött a siker. (De céda asszony!)
Kedveskedett és nagytitokban
Elnézte keskeny, csúnya arcom.
Tavasztigérő volt az alkony.

Szemem lobogott rá merően:
„Ugy-e, jó-sötéten ragyog?”
Hozzám símult és reszketően
Mondá: „Hozzád való vagyok,
De add nekem minden dalod!”

„Dalos, csókos királlyá teszlek
Amilyen nem volt soha tán . . .“
— S én feleltem: „Én eleresztlek.
A dal enyém. Akkor keress meg,
Ha nyugszom mindentfáradt, veszteg
Nagy álmaim ravatalán . . .“

MAGYAR FÖLD ÁLMA.

Hollandi hajós volt egy ősom
Járt el nem ismert tengerekre
Vésszel, viharral küzdve hősn.

De itt, keleti lett a vére
Fellobbant holt nyugati üszke,
Csak erre, erre vagyok büszke.

A tengerhez, ha visszavágyom :
Azért: lássa, új dal, új álom
Terem még itt a Hortobágyon !

— Eleven lesz még ez az ország,
Hiába vijjognak kárörvendően
Keselyűk és halálzsolozmák.

(Hányan vagyunk, kik megesküdtünk szótlan,
Hogy fölemeljük porbahullott arcát
Glóriában, szebben, ragyogóbban !)

LÁTHATATLAN ORSZÁGOM.

Király vagyok. Nem tudnak rólam.
Nem hajlik senki hódolóan.
A lelkem köntösére lépnek
Közönyös, durva, léha népek.

Idegen utcák sorát róvom.
Ködbe aranylik messze trónom.
Sokszor bolond, bús vágyam támad,
Hogy levessem az álruhámat

És csillagszikrás villanáson
Ragyogtassam bíborpalástom
S odavágjam az útcánépnek:
„No, lássátok, hogy én mit érek!”

Vagy megálljak egy utcasarkon
S míg furcsa nótám egyre hajtom,
Fojtott göggel hírért kolduljak
S olcsó csókok tűzébe fuljak!?

— Eloltották hétlángos álmom,
Törött gyémánt van koronámon,
Ne érjen hozzám egyiktek sem,
Hadd haladjak halotti csendben.

Csak egy legyen, aki az útra
Rémülten, sápadtan kiáll:
Csak egy lássa, mint megy az éjben,
Egyedül, holtan, feketében
A népére nem lelt király.

TANYA.

Vágtat a vonat a lángba, sugárba
A fénycsókolta acélsíneken.
A nap aranyarca kacag le a tájra,
Fejérlő tornyok intnek mereven,
A távoli réten a csorda legelget
Elszórva körül bús, lomha tanyák
Vágtat a vonat — s a föld belereszket —
A napsütötte nagy réteken át.

A barna kocsikból a városi gyermek
Bámulva kíséri szemmél az ekét.
Egy karcsú madár ott bogarat kerget
S villantja szárnyát, a vASFeketét.
A végső kocsikból sápadt munkások
Únottan nézik a földművelőt —
Vágtat a vonat s a hervadt akácok
Bólogatnak nagy teste előtt.

S a lomha tanyáknak gyorskezü népe
Bús-lázadozva töri az ugart,
Életekével felszántva a képe

S az ősztökére hajolva sóhajt:

— Tán már idegenné lesz holnap a földje

S hiába szántott, vetett, betakart . . .

Városba viszi a vonat . . . el, . . . örökre —

Óh, be megverted uram, a magyart!

Ott tiszta szobáját szűk zúgra cseréli

S elnyeli majd egy ezerszemű ház —

Szomorúk lesznek nevető cselédi

S naphoz szokott arcuk megfesti a láz . . .

Karton rokolyáját leveti a lánya

S ványadt testére húz cifra ruhát —

Vágtat a vonat a fénybe, sugárba

A napcsókolta nagy réteken át.

Ő majd egy gépnek lesz rabszolgája

S fiai nem tudják már: mi a föld —

Kihal a lelkük dalos, pusztai álma

S a tisztaságuk örökre megölt.

Robognak majd — mint ezek — a vasúton

A munka, a gépek, a gyárak elé —

S idegen arccal, lomhán kitekintnek

Az elhagyott, árva, nagy róna felé . . .

EGYEDÜL.

Az istenem elkergettem.
A perceket elpergettem.
Isten, Idő: e két roppant
Végtelenség összeroppant.

Voltam „kedves, ifjú költő.”
(Nyolc év még az emberöltő.)
Istenfejjel, emberkézzel
Játszottam a teremtéssel.

Puszták érdes, rőt homokja
A lelkem el-elfojtotta,
Messze tornyok csaltak, hívtak.
Nem mehetek fényes csillag.

Kis otthon, csönd, áldás, béke,
Ringassatok halkan, félve —
Én már innen nem mehetek,
Be szépen egyedül leszek.

IMÁDOM A SZÉPET.

1.

A Szép új sejtése kél bennem.
Szivárványossá veri lelkem,
Lázak láza viharzik, lobban
Velőkig érőn, szaggatottan.

Palotát építek magamnak,
Új orgonát minden szavamnak,
Ha élek: fönséges egész lesz,
Ha nem: hatalmas töredék lesz.

S a félig kész ívek, pillérek
Az én nagy vágyamról beszélnek,
S akik utánam énekelnek,
A Szépnek ott oltárt emelnek.

2.

Én csak a Szépért lelkesedtem.
Örök szerelmét esengettem.
Kerestem képben, kőben, fában,
Asszonyok, lányok mosolyában.

Csudálatos lelkét, ha értem,
Nagy, másvilági álmot éltem
S ha elszállott tőlem, titokban
Gyerekként visszaimádkoztam.

S tudom, mégha csupa vesztés lesz,
Az én életem mindig szép lesz,
Mert minden álma, vágyódása
Antik szobrok finom hajlása.

TARTALOMJEGYZÉK.

A nagy ravatal.

A nagy ravatal	5
Nyomok a hóban	8
Eső után	11
Hamupipőkék	14
Gázlámpák az éjszakában	15
Furcsa város	17
Halál tornácán	19
Könyvtárban	21
Elhagyott temetők	25
A Ielkünk palotája	28

Örök lánc.

Vagyunk néhányan	33
A Nagy-köruton	35
Álmodók	37
Csokonai a kollégiumban	39
Az öröm Úrangyala	42

A fehér hegedű	44
Köszénbánya	46
Sírás	47
Ennyi	48
Örök lánc	49
Zarathusztra	51
Síró-nevető szemek	52
Nagy érzés	53
A Hétel Pimodan	55
Az én életem	59

Régi bútorok.

Miért?	63
Óra	64
Gobelin	65
Négy fal	66
A város álmodása	69
Beethoven szonáták 1., 2.	70
Kocsik az éjben	73
Régi bútorok	75
Tűz mellett	77
Kék hajó	78
Michel Angelo	79
Falusi zsidóasszonyok	80

Nóra.

Tizenharmadik szoba	83
Az égő híd	84
Fecskék	86
A lelkek színe	87
Akit te először szerettél	88
Július újholdján	89
Nóra a tükör előtt	90
Fáklyásmenet	92
Nyár vége	93
Nóra márványtemploma	94
Minden te vagy	95
Szép Halál	97

Hervadt rózsák kertje.

A tavaszi utca	101
Meddő asszonyok	102
Vén leányok	103
Babafejek	104
Az élet tengerpartján	105
Hervadt rózsák kertje	108
Hotelszobák	110
Maternité	112
Dalok alvó csipkerózsája	113
A szép fiú	114
Temetés	115
Lélekvándorlás	118

Dalok mátkái.

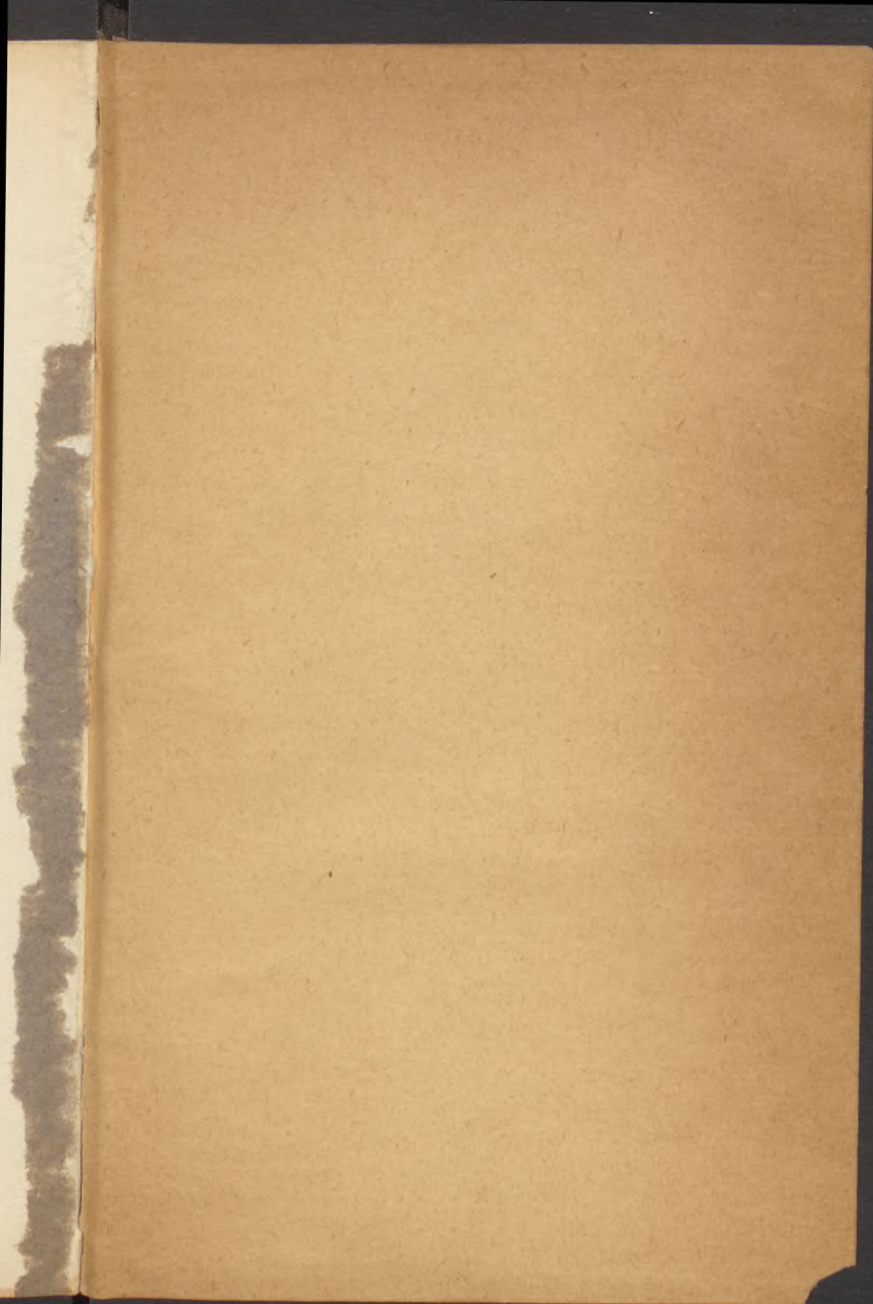
A beszélő tükör	121
Holt költők írása	123
Lefutott csillag	125
Két kis diák	126
Halott leány	127
Dalok mátkái	129
A smaragdzöld-váza	130
Öregség	131
Kenyérrel dobok vissza	132
Másoknak	134

Csaba királyfi serege.

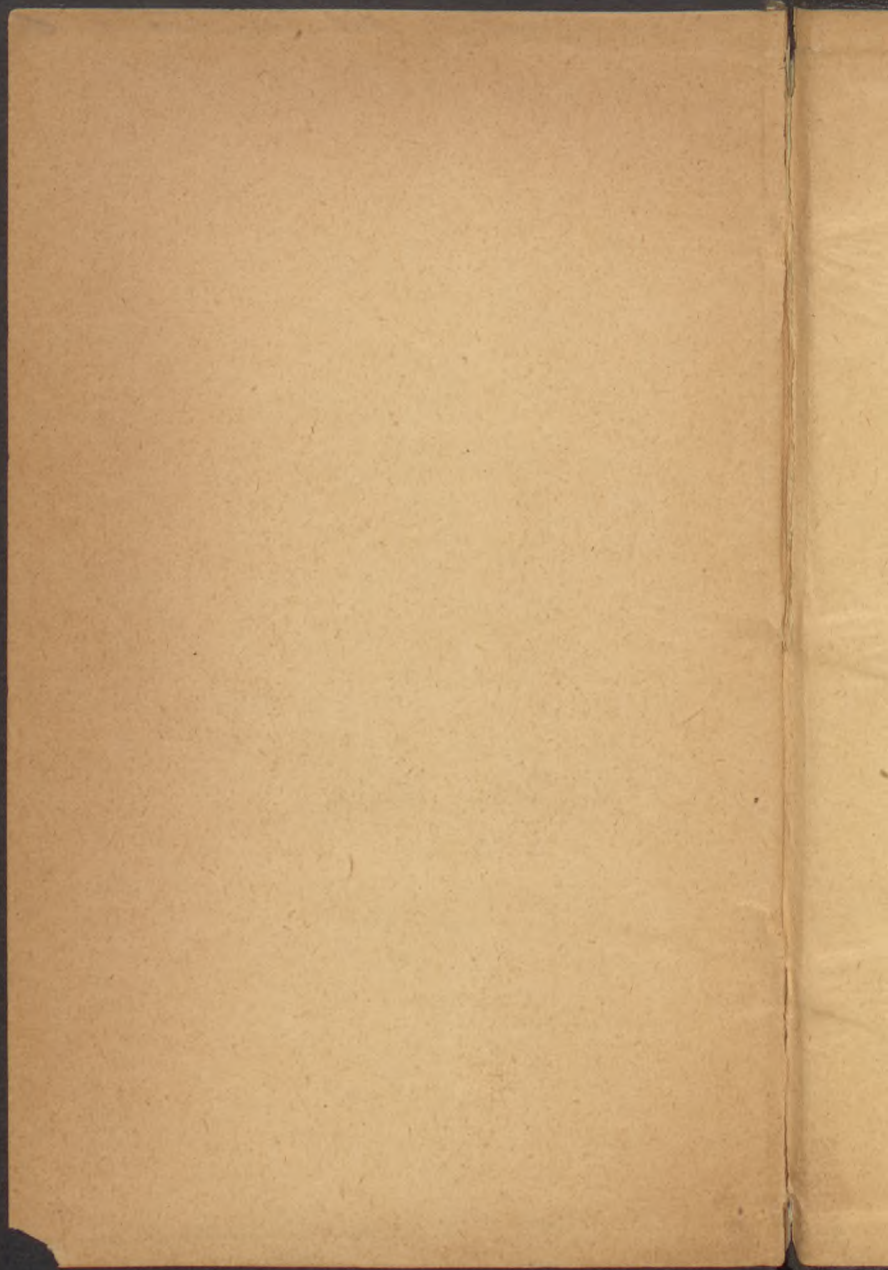
Quo vadis?	137
Szélmalomharc	139
Csaba királyfi serege	141
Alvó város	144
Új vaskalap	145
Tölgytörzsek	147
A siker	148
Magyar föld álma	149
Láthatatlan országom	150
Tanya	152
Egyedül	154
Imádom a Szépet	155

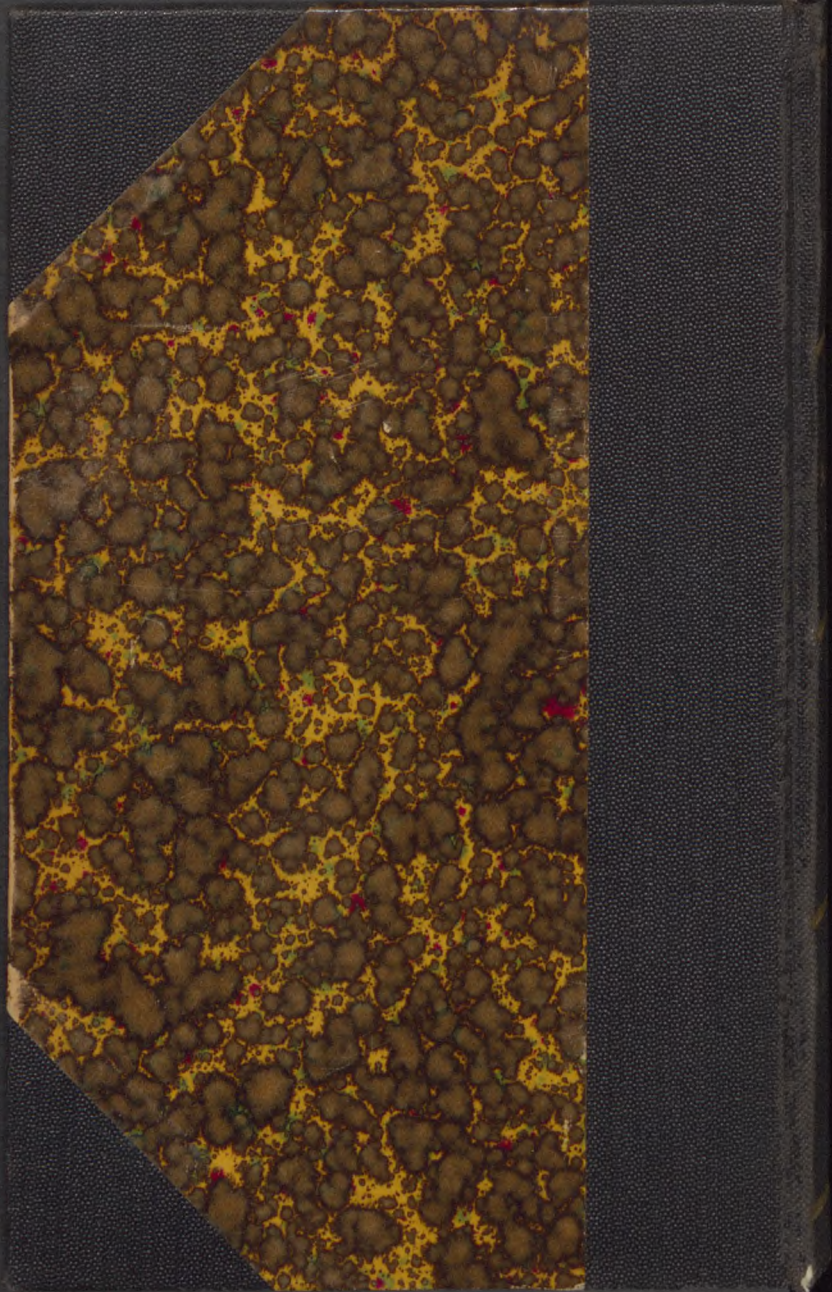

KUTHY
—
A FEHER
HEGEDŰ
—

N. M.